

Universitätsbibliothek Wuppertal

**Q. Horatii || Flacci Sermo-||nvm, sev Satyra-||rvm, sev
Eclogarvm libri || duo: Epistolarum li-||bri totidem.**

Horatius Flaccus, Quintus

Francofurti ad Moenum, 1577

Text

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-306)

A EPISTOLA DE ARTE
Poëtica ad Pisones.

HUMANO capiti cervicem pictor
equinam
Iugere si velit, & varias inducere plumas,
Undique collectis membris, ut turpiter
atrum
Desinat in piscē mulier formosa supernè:
Spectatum admissi risum teneatis amici?
Credite Pisones, isti tabula fore librum
Persimilē, cuius, velut aegri somnia, vana
Fingētur species, ut nec pes, nec caput uni
Reddatur formæ. pictoribus, atque poetis
Quidlibet audendi semper fuit æqua po-
testas.
Scimus, & hanc veniam petimûsque, da-
mûsque vicissim.
Sed nō, ut placidis coëant immitia: nō ut
Serpētes aubus geminētur, tigribus agni.
Inceptis grauibus plerumque, & magna
professis
Purpureus, latè qui splendeat, vnus, &
alter
Assuitur pannus, cum lucus, & ara Dia-
næ,
Et properantis aquæ per amœnos ambi-
tus agros,
Aut flumen Rhenum, aut pluuius descri-
bitur arcus.
Sed nunc non erat his locus, & fortasse
cupressum
Scis simulare. quid hoc, si fractis enatat
exspes
Nauibus, ære dato qui pingitur amphora
cæpit
Institui: currente rota cur vrcens exit?
Denique sit quod vis, simplex duntaxat,
& vnus.
Maxima pars vatum, pater, & iuuenes
patre digni, (ro?
Decipimur specie recti. breuis esse labo-
Obscurus fio. sectantem læuia nerui

Deficiunt, animique: professus grandia, D
turgēt:

Serpit humi tutus nimium, timidusque
procella.

Qui variare cupit rē prodigialiter vnā:
Delphinū siluis appingit, fluctibus aprū.
In vitium ducit culpæ fuga, si caret arte.
Æmilium circa ludum faber imus & vn-
gueis

Exprimet, & molleis imitabitur ære ca-
pillos:

Infelix operis summa, quia ponere totum
Nesciet. hunc ego me, si quid componere
curem,

Non magis esse velim, quàm naso viuere E
prauo,

Spectandū nigris oculis, nigroque capillo.
Sumite materiam vestris, qui scribitis,
aquam

Viribus, & versate diu, quid ferre recu-
sent,

Quid valeant humeri. cui lecta potenter
erit res,

Nec facundia deseret hunc, nec lucidus
ordo.

Ordinis hæc virtus erit, & Venus, aut
ego fallor,

Vt iam nūc dicat iam nūc debentia dici:
Pleraque differat, & præsens in tempus
omitat. F

Hoc amet, hoc spernat promissi carminis
auctor.

In verbis etiā tenuis, cautusq; serendis,
Dixeris egregie, notum si callida verbum
Reddiderit iunctura nouum. si forte ne-
cisse est

Indiciis monstrare recentibus abdita re-
ri. m, &

Fingere cinctutis nō exaudita Cethegis:
Continget, dabiturq; licentia sumpta pu-
denter.

Et nova, fictaque nuper habebunt verba
fidem, si

- A Græco fonte cadent, parcè detorta. quid autem
Cacilio, Plautoq; dabit Romanus, ad eũ
Virgilio, Varioque? ego cur acquirere
pauca,
Si possum, inuideor? cùm lingua Catonis,
& EnnI
Sermonẽ patriũ ditauerit, & noua rerũ
Nomina protulerit: licuit, semperque li-
cebit,
Signatũ presente nota producere nomen.
Vt silua folijs pronos mutantur in annos:
Prima cadunt: ita verborum vetus inte-
rit etas:
Et iuuenũ ritu florẽt modò nata, vigetq;.
B Debemur mortinos, nostraque: siue re-
ceptus
Terra Neptunus classeis Aquilonibus
arcet,
Regis opus: sterilisve diu palus, aptaque
remis
Vicinas vrbeis alit, & graue sentit ara-
trum:
Seu cursum mutauit iniquum frugibus
amnis,
Doctus iter melius: mortalia facta peri-
bunt:
Ne dum sermonum stet honos, & gratia
uiuax.
C Multa renascentur, quæ iam cecidere: ca-
dentque,
Quæ nunc sunt in honore vocabula, si vo-
let vsus:
Quem penes arbitrium est, & ius, & nor-
ma loquendi.
Res gesta, regũq; , ducũq; , & tristia bella
Quo scribi possent numero, monstrauit
Homerus.
Versibus impariter, iunctis querimonia
primũ,
Post etiã inclusa est voti sententia cõpos.
Quis tamen exiguos elegos emisserit au-
ctor,
- Grammatici certant: & adhuc sub iudice
lis est,
Archilochũ proprio rabies armanit iãbo.
Hunc socci cepere pedem, grandesq; co-
thurni,
Alternis aptũ sermonibus, & populareis
Vincentẽ strepitus, & natũ rebus agẽdis.
Musa dedit fidib' diuos, puerosq; deorũ,
Et pugilem victorem, & equum certa-
mine primum,
Et iuuenũ curas, & libera vina referre.
Descriptas seruare vices, operũq; colores,
Cur ego, si nequeo, ignoroq; , poeta salutor?
Cur nescire pudens prauẽ, quàm discere
malo?
Versibus exponi tragicis res comica non
vult:
Indignatur item priuatis, ac prope socco
Dignis carminib. narrari cena Thyestæ.
Singula quæque locum teneãt sortita de-
center.
Interdũ tamen & vocem comædia tollit:
Iratũsq; Chremes tumido delitigat ore.
Et tragicus plerumq; dolet sermone pe-
destri.
Telephus, & Peleus, cùm pauper, & ex-
sul vterque, (ba,
Proicit ampullas, & sesquipedalia ver-
Si curat cor spectantis tetigisse querela
Non satis est pulchra esse poemata: dulcia
sunto: F
Et quocumque volent, animum auditoris
agunt.
Vt ridentibus arridẽt: ita flentibus assunt
Humani vultus. si vis me flere. dolẽdũ est
Primũ ipsi tibi: tunc tua me infortunia
ledent, (queris,
Telephe, vel Peleu. malè si mandata lo-
Aut dormitabo, aut ridebo. tristia mæstũ
Vultũ verba decent: iratũ, plena minarũ:
Ludentem, lasciuã: seuerum, seria dictũ.
Format enim natura prius nos intus ad
omnem

- A** Fortunarum habitum: iuuat, aut impellit
ad iram: (Et angit: Parturiēt mōtes: nascetur ridiculus mus. **D**
Aut ad humum mærore graui deducit, Quāto rectius hic, qui nil molitur ineptè?
Post effert animi motus interprete lin- Dic mihi Musa virum, captæ post tem-
gua. pora Troiæ,
Si dicentis erunt fortunis absona dicta: Qui mores hominum multorum vidit, &
Romani tollent equites, peditesq; cachin- urbeis. (lucem
num. (Erosne: Non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare
Intererit multum Dauisne loquatur, Cogitat, ut speciosa dehinc miracula pro-
Maturusne senex, an adhuc florente iu- mat, (pe Charybdin.
uenta (nutrix: Antiphatem, Scyllamque, & cum Cyclo-
Feruudus, an matrona potens, an sedula Nec creditum Diomedis ab interitu Me-
Mercatorne vagus, cultorne virentis leagri, (ab ouo.
agelli: (Argis. Nec gemino bellum Troianum orditur
Colchus, an Assyrius: Thebis nutritus, an Semper ad euentum festinat: & in me-
B Aut famam sequere: aut sibi conuenien- dias res
tia finge No secus, ac notas, auditorē rapit: & qua **E**
Scriptor. honoratum si forte reponis A- Desperat tractata nitescere posse, relin-
chillem: quit.
Impiger, iracundus, inexorabilis, acer, Atq; ita mentitur: sic veris falsa remiscet,
Iura neget sibi nata: nihil non arroget ar- Primo ne mediū, medio ne discrepet imū.
mis: Tu quid ego, & populus mecum deside-
ret, audi.
Sit Medea ferox, inuictaque: flebilis Ino: Si plausoris eges aulea manentis, & vsq;
Perfidus Ixion: Io vaga: tristis Orestes. Sessuri, donec cantor, vos plaudite, dicat:
Si quid inexpertum scenæ committis, & Etatis cuiusq; notandi sunt tibi mores:
audes Mobilibusque decor naturis dandus, &
Personā formare nouā: seruetur ad imū, annis. (certo
Qualis ab incepto processerit: & sibi Reddere qui voces iam scit puer, & pede
constet. Signat humum: gestit paribus colludere,
C Difficile est propriè cōmunia dicere: tuq; & iram (horas. **F**
Rectius Iliacum carmē deducis in actus, Colligit, ac ponit temerè: & mutatur in
Quam si proferres ignota, indictaque pri- Imberbis iuuenis tandem custode remoto,
mus. Gaudet equis, canibusque, & aprici gra-
Publica materies priuati iuris erit, si mine campi:
Nec circa vilē, patulūq; moraberis orbē: Cereus in vitium flecti, mōitoribus asper,
Nec verbū verbo cutabis reddere fidus Vtilium tardus prouisor, prodigus æris,
Interpres: nec desilies imitator in arctum, Sublimis, cupidusque, & amata relinque
Vnde pedem refferre pudor vetet, aut re pernix.
operis lex: Conuersis studijs, ætas, animusq; virilis
Nec sic incipies, ut scriptor cyclicus olim, Querit opes, & amicitias: inseruit ho-
Fortunā Priami cātabo, & nobile bellū. nori:
Quid dignum tanto feret hic promissor Commisisse cauet, quod mox mutare la-
hiatu? boret.

- A *Multa senem circumueniunt incommoda: vel quòd*
Quærit, & inuentis miser abstinet, ac timet uti:
Vel quòd res omneis timidè, gelidèque ministrat,
Dilator, spe longus, iners, auidusq; futuri,
Difficilis, querulus, laudator tēporis acti
Se puero: censor, castigatōrque minorum.
Multa ferunt anni venientes commoda secum:
Multa recedētes adimūt: ne fortè seniles
Mandētur iuueni partes, pueroq; viriles:
Semper in adiunctis, eūoque morabimur aptis.
- B *Aut agitur res in scenis, aut acta refertur.*
Segnius irritant animos dimissa per aurē,
Quàm, quæ sunt oculis subiecta fidelibus:
& quæ
Ipse sibi tradit spectator. non tamen intus
Digna geri, promes in scenam: multaque tolles
Ex oculis, quæ mox narret facundia præsens.
Nec pueros corā populo Medea trucidet:
Aut humana palam coquat exta nefarius Atreus?
Aut in auem Procne vertatur: Cadmus in anguem.
- C *Quodcumque ostendis mihi sic, incredulus odi.*
Nèue minor, neu sit quinto productior actu
Fabula, quæ posci vult, & spectata reponi.
Nec deus intersit, nisi dignus vindice nodus (ret.
Inciderit: nec quarta loqui persona laboratoris
partes chorus, officiumq; virile
Defendat: neu quid medios intercinat actus, (aptè.
Quod non proposito conducatur, & hæreat
- Ille bonis faueatq; & consilietur amicè:* D
Et regat iratos: & amet peccare timentis.
Ille dapēs laudet mensa breuis: ille salubrē
Iustitiam, legesq; & apertis otia portis.
Ille tegat commissa: deosque precetur, & oret,
Vt redeat miseris, abeat fortuna superbis.
Tibia non, ut nunc, orichalco iuncta, tubæque
Æmula: sed tenuis, simplèxque foramine pauco
Aspirare, & adesse choris erat utilis, atq;
Nondum spissa nimis cōplere sedilia flatu.
Quò sanè populus numerabilis, utpote paruus, E
Et frugi, castusq; verecundusq; coibat.
Postquam cæpit agros extendere victor, & urbem
Latior amplecti murus, vinoque diurno
Placari Genius festis impune diebus:
Accessit numerisque modisque licentia maior.
Indoctus quid enim saperet, liberque laborum,
Rusticus urbano cōfusus, turpis honesto?
Sic prisca motumq; & luxuriam addidit arti
Tibicen: traxitque vagus per pulpita vestem. F
Sic etiam fidibus voces creuere seueris:
Et tulit eloquium insolitum facundia præceps:
Vtiliumq; sagax rerum, & diuina futuri
Sortilegis nō discrepuit sentētia Delphis.
Carminē qui tragico vilem certauit obhircum, (asper
Mox etiam agresteis satyros nudauit, &
Incolumi grauitate iocū tentauit, eò quòd
Illecebris erat, & grata nouitate morādus
Spectator, functusque sacris, & potus, & exlex.
Verum ita risores, ita cōmendare dicaceis
 Conueniet

- A Cōueniet satyros: ita uertere seria ludo:
 Ne, quicumque deus, quicumque adhibe-
 bitur heros,
 Regali cōspectus in auro nuper, & ostro,
 Migret in obscuras humili sermone taber-
 nas:
 Aut, dum uitat humum, nubeis, & ina-
 nia captet.
 Effutire leueis indigna tragædia uersus:
 Ut festis matrona moueri iussa diebus,
 Intererit satyris paulum pudibunda pro-
 teruis.
 Non ego inornata, & dominantia nomi-
 na solum,
 B Verbaque, Pisones; satyrorum scriptor a-
 mabo:
 Nec sic enitar tragico differre colori,
 Ut nihil intersit Dauusne loquatur, &
 audax
 Pythias, emuncto lucrata Simone talentū:
 An custos, famulusq; dei Silenus alūni.
 Ex noto fictū carmē sequar, ut sibi quiuis
 Speret idē: sudet multū, frustra q; laboret,
 Ausus idem: tantum series, iuncturaque
 pollet:
 Tantum de medio sumtis accedit honoris.
 Siluis deducti caueant, me iudice, Fauni,
 Ne uelut innati triuiis, ac pæne forenses,
 Aut nimium teneris iuuenentur uersibus
 C umquam: (dicta.
 Aut immunda crepent, ignominiosaque
 Offenduntur enim, quibus est equus, &
 pater, & res: (emtor
 Nec, si quid fricti ciceris probat, & nucis
 Aquis accipiunt animis, donant ue-
 corona.
 Syllaba longa breui subiecta, uocatur
 Iambus,
 Pes citus: unde etiam trimetris accresce-
 re iussit
 Nomē Iambeis. cum senos redderet ictus:
 Primus ad extremum similis sibi. non ita
 pridem,
- Tardior ut paullo, grauior que ueniret D
 ad aureis,
 Spondeos stabileis in iura paterna recepit
 Commodus, & patiens: non ut de sede se-
 cunda
 Cederet, aut quarta socialiter. hic & in
 AttI
 Nobilibus trimetris apparet rarus, &
 EnnI.
 In scenā missos magno cum pōdere uersus,
 Aut opera celeris nimium, cura q; carētis,
 Aut ignorata premit artis crimine turpi.
 Non quiuis uidet immodulata poemata
 iudex: (tis.
 Et data Romānis uenia est indigna poe-
 E ccircōne uager, scribamque licenter: an
 omneis
 Visuros peccata putē mea tutus, & extra
 Spem ueniae cautus? uitani deniq; culpā:
 Non laudē merui. uos exemplaria Græca
 Nocturna uersate manu, uersate diurna.
 At uestri proauī Plautinos & nume-
 ros, &
 Laudauere sales, nimium patiēter utrūq;
 Ne dicā stultē, mirati: si modō ego, & uos
 Scimus in urbanum lepido seponere dicto:
 Legitimūque sonum digitis callemus,
 & aure.
 Ignotum tragicae genus inuenisse camæna
 Dicitur, & plaustris uexisse poemata F
 Thespiis:
 Quæ canerent, agerētque peruncti fa-
 cibus ora.
 Post hunc personæ, pallæq; repertor ho-
 nestæ
 Aeschylus & modicis instrauit pulpita
 tignis:
 Et docuit magnūque loqui, nitiq; co-
 thurno.
 Successit uetus his comædia, non sine
 multa
 Laude: sed in uitium libertas excidit, &
 uim

Dignam

- A** Dignam lege regi. lex est accepta, cho-
rúsque
Turpiter obticuit, sublato iure nocendi.
Nil intentatum nostri liquere poeta:
Nec minimum meruere decus, vestigia
Græca
Ausi deserere, & celebrare domestica fa-
cta:
Vel, qui prætextas, vel qui docuere toga-
tas. (mis,
Nec virtute foret, clarisve potentius ar-
Quàm lingua, Latium, si non offenderet
vnum
Quemque poetarum limæ labor, & mo-
ra. vos o
- B** Pompilius sanguis, carmen reprehendite,
quod non
Multa dies, & multa litura coercuit: atq;
Præflectū, decies nō castigauit, ad unguē:
Ingenium misera quia fortunatius arte
Credit, & excludit sanos Helicone poe-
tas (re curat,
Democritus: bona pars non unguis pone
Non barbam: secreta petit loca: balnea
vitat.
Nanciscetur enim pretiū, nomēq; poeta,
Si tribus Anticyris caput insanabile num-
quam
Tonsor Licino commiserit. O ego leuius,
C Qui purgo bilem sub verni temporis ho-
ram.
Non alius faceret meliora poemata. verū
Nil tātū est. ergo fungar vice cotis, acutū
Reddere quæ ferrum valet, exsors ipsa se-
candi.
Munus, & officium, nil scribens ipse do-
cebo:
Vnde parentur opes: quid alat, formētq;
poetam:
Quid deceat, quid non: quō virtus, quō
ferat error.
Scribendi rectē, sapere est & principiū,
& fons.
- Rem tibi Socratica poterunt ostendere D
charta:
Verbæque prouisam rem non inuita se-
quentur.
Qui didicit, patria quid debeat, & quid
amicis:
Quo sit amore parens, quo frater aman-
dus, & hospes: (qua
Quod sit conscripti, quod iudicis officii:
Partes in bellum missi ducis: ille profectō
Reddere personæ scit conuenientia cuiq;
Respicere exēplar vitæ, morumq; iubebo
Doctum imitatore: & veras hinc du-
cere voces.
Interdum speciosa locis, moratæque rectē E
Fabula, nullius Veneris, sine pondere, &
arte,
Valdius oblectat populum, meliusq; mo-
ratur, (noræ.
Quàm versus inopes rerum, nugæq; ca-
Græis ingeniū, Græis dedit ore rotundo
Musa loqui, præter laudē, nullius auaris.
Romani pueri longis rationibus assem
Discunt in parteis centū diducere. dicat
Filius Albini, si de quinquunce remota
est
Vncia: quid superat? poteras dixisse
triēs: eu,
Rem poteris seruare tuam. redit vncia:
quid sit? F
Semis. at hæc animos arugo, & cura pe-
cull
Cum semel imbuerit, speramus carmina
fingi
Posse linenda cedro, & laui seruanda cu-
presso? (tæ:
Aut prodesse volunt, aut delectare poe-
Aut simul & incunda, & idonea dicere
vitæ.
Quicquid præcipies, esto breuis: ut citō
dicta
Percipiant animi dociles, teneantque fi-
deles.

Omne

- A Omne superuacuum pleno de pectore
manat. (ris. Hæc placuit semel: hæc decies repetita
placebit.
Ficta voluptatis causa, sint proxima ve-
Nec, quodcumque volet, poscat sibi fabu-
la credi:
Neu pransæ Lamie viuum puerum ex-
trahat aluo.
Centuriæ seniorũ agitãt expertia frugis:
Celsi prætereunt austerã poëmata Rha-
mnes.
Omne tulit punctum, qui miscuit utile
dulci,
Lectorẽ delectando, pariterq; monendo.
Hic meret æraliber Sosis: hic & mare
transit,
- B Et longum noto scriptori prorogat æuam.
Sunt delicta tamen, quibus ignouisse ve-
limus.
Nam neque chorda sonum reddit, quem
vult manus, & mens:
Poscentiq; grauẽ persæpe remittit acutũ:
Nec semper feriet, quodcumque minabi-
tur, arcus.
Verũ, ubi plura nitent in carmine, non
ego paucis
Offendar maculis, quas aut incuria fudit:
Aut humana parũm cauit natura. quid
ergo?
Vt scriptor si peccat idem librarius vsq;,
- C Quamuis est monitus, venia caret: & ci-
tharædus (dem:
Ridetur, chorda qui semper oberrat ea-
Sic mihi, qui multum cessat, fit Cherilus
ille, (& idem
Quem bis, tẽrque bonum, cum risu miror:
Indignor, quandoque bonus dormitat Ho-
merus.
Verũ opere in longo fas est obrepere
somnia.
Vt pictura, poësis. erit, quæ si propius stes,
Te capiat magis: & quædam, si longius
abstes. (videri:
Hæc amat obscurum: volet hæc sub luce
- D Iudicis argutũ quæ non formidat acumẽ.
Hæc placuit semel: hæc decies repetita
placebit.
O maior iuuenũ, quãuis & voce paterna
Fingeris ad rectum, & per te sapis: hoc
tibi dictum
Tolle memor: certis medium, & tolerabi-
le rebus
Rectẽ concedi. consultus iuris, & actor
Causarũ mediocris abest virtute disertũ
Messala: nescit quantũ Cascellius Aulus:
Sed tamen in pretio est. mediocribus esse
poetis
Non dI, non homines, non concessere co-
lumna.
- E Vt gratas inter mēsas symphonia discors,
Et crassum unguentum, & Sardo cum
melle papauer,
Offendunt, poterat duci quia cena sine
istis: (iuuandis,
Sic animis natum, inuentũque poema
Si paulum à summo discessit, vergit ad
imum.
Ludere qui nescit, campestribus abstinet
armis: (scit:
Indoctusq; pile, disciue, trochiue quie-
Ne spissæ risum tollant impune corona.
Qui nescit, versus tamen audet fingere.
quid ni?
- F Liber, & ingenuus, præsertim census e-
questrem
Summam nummorum, vitiõque remotus
ab omni.
Tu nihil inuita dices, faciẽsve Minerua:
Id tibi iudicium est: ea mens. si quid ta-
men olim
Scripseris, in Mæci descendat iudicis au-
reis, (tur in annum.
Et patris, & nostras: nonũmque prema-
Membranis intus positis delere licebit,
Quod non edideris: nescit vox missa re-
uert. (deorum
Siluestreis homines sacer, intérprẽsque
Cædibus,

- A** Cadibus, & victu fado deterruit Orpheus, (leones, atris
 Dicitus ob hoc lenire tigreis rabidosque
 Dicitus & Amphion Thebanae conditor arcis (blanda
 Saxa mouere sono testudinis, & prece
 Ducere, quò vellet. fuit hæc sapientia quondam:
 Publica priuatis secernere, sacra profanis:
 Concubitu prohibere vago: dare iura maritis:
 Oppida moliri: leges incidere ligno.
 Sic honor, & nomen diuinis vatibus, atq;
 Carminibus venit. post hos insignis Homerus,
- B** Tyrtæusq; mares animos in Martia bella
 Versibus exacuit. dictæ per carmina fortes: (gum
 Et vitæ mōstrata via est: & gratia repieriis tentata modis: ludusq; repertus,
 Et longorum operū finis: ne forte pudori
 Sit tibi Musa lyrae sollers, & cantor Apollo.
 Natura fieret laudabile carmen, an arte,
 Quæsitum est. ego nec studium sine diuite vena, (alterius sic
 Nec rude quid proffit, video, ingenium:
 Altera poscit opem res, & cōiurat amicè.
 Qui studet optatâ cursu cōtingere metâ,
- C** Multa tulit, fecitq; puer: sudauit, & alfit:
 Abstiniuit Venere, & vino. qui Pythia cantat (strum.
 Tibicen, didicit prius, extimuitq; magi:
 Nunc satis est dixisse, ego mira poemata pango.
 Occupet extremum scabies: mihi turpe relinqui est:
 Et, quod non didici, sanè nescire fateri.
 Vt præco, ad merceis turbam qui cogit emendas,
 Assentatores iubet ad lucrum ire poeta,
 Diues agris, diues positus in fanore nūmis.
 Si verò est, unctū qui rectè ponere possit:
- Et spondere leui pro paupere, & eripere atris **D**
 Litibus implicitum: mirabor, si sciet inter
 Noscere mendacē, verūq; beatus amicū.
 Tu seu donaris, seu quid donare voles cui.
 Nolito ad versus tibi factos ducere plenū
 Latitiæ. clamabit enim pulchrè, benè, rectè:
 Pallefcet super his: etiam stillabit amicis
 Ex oculis rore: saliet: tundet pede terram:
 Vt, qui cōducti plorant in funere, dicunt,
 Et faciunt propè plura dolentibus ex animo sic
 Derisor vero plus laudatore mouetur.
 Reges dicuntur multis urgere culullis,
 Et torquere mero, quem perspexisse laborant, **E**
 An sit amicitia dignus. si carmina condes:
 Numquam te fallant animi sub vulpe latentés. (des.
 Quinctilio si quid recitares: corrige, so-
 Hoc, aiebat, & hoc, melius te posse negares,
 Bis, tērque expertū frustra: delere iubebat:
 Et male tornatos incudi reddere versus.
 Si defendere delictum, quàm vertere malles:
 Nullum ultra verbum, aut operam insu-
 mebat inanem,
 Quin sine riuali teq; & tua solus amares: **F**
 Vir bonus & prudens versus reprehendet inerteis:
 Culpabit duos: in comitis allinet atrum
 Transuerso calamo signum: ambitiosa recidet
 Ornamenta: parum claris lucem dare coget:
 Arguet ambiguè dictum: mutanda notabit: cum
 Fiet Aristarchus: nec dicet, cur ego amioffendam in nugis? hæc nugæ seria ducent
 In mala derisum semel, exceptumque sinistrè.

A *Vt, mala quem scabies, aut morbus regius
urget,*

*Aut fanaticus error, & iracunda Diana:
Vesani tetigisse timet, fugiuntq; poetam,
Qui sapiunt: agitant pueri, incautiq; se-
quuntur.*

*Hic, dum sublimeis versus ructatur, &
errat:*

*Si veluti merulis intentus decedit auceps
In puteum, foueamve: licet, succurrite,
longum*

*Clamet, io, ciues: non sit, qui tollere curet.
Si curet quis opem ferre, & demittere
funem:*

B *Qui scis, an prudens huc se deiecerit? atq;
Seruari nolit? dicam, Sicutique poeta
Narrabo interitum. deus immortalis ha-
beri*

*Dum cupit Empedocles: ardentem frigi-
dus Aetnam*

*Insiluit, sit ius, liceatq; perire poetis.
Inuitum qui seruat, idem facit occidenti.*

*Nec semel hoc fecit: nec, si retractus erit,
iam*

*Fiet homo, & ponet famosa mortis amo-
rem,*

*Nec satis apparet, cur versus facitet:
vtrum*

*Minxerit in patrios cineres: an triste bi-
dental*

C *Mouerit incestus. certe furit: ac velut
ursus,*

*Obiectos cauea valuit si frangere clatros,
Indoctum, doctumq; fugat recitator acerbus:*

*Quem vero arripuit, tenet, occiditq; le-
gendo,*

*Non missura cutem, nisi plena cruoris hi-
rudo.*

HVMANO CAPITI CERVICEM]
poema, quod non constat ex conuenientibus, ap-
tis, propriis, accommodatis partibus: sed discon-
uenientibus, alienis, disparis formae: a quod ridicu-
lum est, vt hoc monstrum, quod hic ab Horatio
describitur. sitigitur opus, quod instituis, vnum
quoddam corpus, simplex, vnius formae, sibi con-

stans, & conueniens, & sui simile: non multiplex
non dispar, non inaequale, non disconueniens. hoc
praecipuum pertinet ad argumentum operis, quod
μῦθος appellat Aristot.

VNDIQUE COLLATIS MEMBRIS] om-
nium animalium membris collatis, & corrogatis
ad hoc monstrum constituendum.

ATRYM] nigrum, deformem, horribilem. ta-
lia enim ferè nobis videtur quae nigra sunt. vt Od.
3. lib. 2. & sororū Filatrium patientur atra. & Od.
13. eiusd. lib. Demittit atra bellua centiceps Aureis.

SVPERNE] à superiore parte. fat. 7. lib. 2. pec-
catorve supernè, & Od. 2. o. lib. 2. & album muton in
alitem Superne.

VELVT AGRIS SOMNIA] sic habent omnes
nostri libri veteres: neque aliter vulgati. nam agris
somnia, quod quibusdam placere videtur, mihi nul-
lo modo probatur, neque ferri potest.

VT NEC PES, NEC CAPVT VNI R.]
id est, vt nullum corporis membrum ad vnam ali-
quam totius corporis formam refectri possit: vel, vt
nullum corporis membrum vni formae proportio-
ne respondeat.

PICTORIBVS, ATQVE POETIS] oppo-
net aliquis, idem licere poetis, quod pictoribus.

AQVA] aequalis. Plato tamen lib. 4. de rep. ne-
gat poetis esse permittendum, vt dicant, quicquid
sibi videatur, his verbis: & δὲ ὁμοίως πέντε πινυταῖς
λέγειν ὁ, π φίλον.

SCIMVS] respondet Horatius.

COEANT] coniungantur. epist. ad Torqu. vt
coeat par, iungaturq; pari.

SERPENTES AVIBVS GEMIN. TIGR.
AG.] fiant monstrosa quaedam animalia biformia,
non specie solum, verum etiam cogitatione horri-
bilia: vt animal ex aue & serpente constatū & prae-
tereà alterum ex tigre, & agno.

INCEPTIS GRAVIBVS, &c.] docet ea,
quae adhiberi solent ornandi causa, nihil ad id,
quod agitur, pertinentia, vt longas degressiones à
proposito, & descriptiones ineptas, & quae Graeci
vocat ἐπεσόδια à re admodum aliena esse fugienda.

CVM LVCVS ET ARA D.] omnis lucus,
Dianae sacer est, etiam si quis lucus singularis aliis
interdum diis consecratur.

FLVMEN RHENVM] sic habent omnes ferè
libri manuscr. & item vulgati: nisi quod in vno at-
que altero reperi Rheni. sic locutus est sup. Od. 4.
lib. 4. Metaurum flumen.

FORTASSE CVPRESSVM SCIS SIMV-
LARE] fortasse (inquit Horatius) scis cupressum
bellè admodum penicillo exprimere, id est, or-
namenta inania, nihilque ad opus institutum per-
tinentia, quae πέρρορα appellant Graeci, vt descri-
ptiones fluuiorum, siluarum, aliorumque locorum:
quae tam aliena sunt à poemate incepto, & susce-
pto, quam cupressus à naufrago, quem pictor ali-
quis depingendū suscepit. quid tū, si tibi naufragiū
pingendum locatum est: aut siquid aliud pingend-
um suscepisti? quid cupressui cum naufragio?
Aiunt proverbium in eos conuenire, qui id, quod
vnum sciunt, fortasse non valdè magnum, quo-
uis loco ineptè, atque intempestiue inculcant, ab
illo

Horatius Artem cum inscripsit, adeo sine ulla docet arte, ut Satyra proprius
totum opus videatur esse. Aristotelis Commentarij mutili sunt. Vnde pru-
dens ille qdem multa bene monet, qby cautior poeta fiat, verum factum
iam instruit, ut pfiat. Ordinem negley Aristoteles, Horatius
vitia vid, accu vatiq. Vnde, d. ut optimy poeta in theatro, claudy
mag. Der in schola. Jul. Scal. in Praefat. Poet.